

Maksualase teabevahetuse seaduse muutmise seaduse eelnõu SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Koroonaviirusest SARS-CoV-2 tingitud eriolukord pärssis üleilmselt ettevõtlussektorit ja tõi kaasa ka maksuhaldurite töökoormuse olulise kasvu. See on mõjutanud ka maksustamisalase halduskoostöö direktiivist¹ tulenevate kohustuste täitmise võimekust. Euroopa Liidu liikmesriigid on otsustanud sellest direktiivist tulenevate osade kohustuste täitmise tähtaegu seetõttu edasi lükata. Nõukogu direktiiv (EL) 2020/..., millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL, et tegeleda kiireloomulise vajadusega lükata COVID-19 pandeemia tõttu edasi teatavad maksustamisalase teabe esitamise ja vahetamise tähtajad² (edaspidi *direktiiv*) annab liikmesriikidele võimaluse soovi korral edasi lükata maksuskeemide alase aruandluse alguse tähtaja ning pangakontode alase teabe vahetamise tähtaja.

Maksualase teabevahetuse seaduse (edaspidi *MTVS*) muutmise eelnõuga võetakse üle direktiivist tulenev õigus lükata kuue kuu võrra edasi teabe kogumine ja vahetamine maksuskeemide osas. Maksuskeemide alase teabevahetuse direktiiviga³ (edaspidi *direktiiv DAC6*) kehtestati maksunõustajatele kohustus teatada maksuhaldurile piiriülestest skeemidest, mis võimaldavad agressiivset maksuplaneerimist, vara tegeliku kasusaaja peitmist või raskendavad pangakontode alast teabevahetust. Nende skeemide osas hakkavad liikmesriigid automaatselt teavet vahetama. See meede on jätkuks mitmetele varasematele piiriülestele algatustele agressiivse maksuplaneerimise vastu võitlemisel ja maksusüsteemide läbipaistvuse suurendamiseks.

Skeemidest peavad teada andma isikud, kes need oma äritegevuse raames välja on töötanud või osalenud nende väljatöötamisel, sh ettevõtjad ise. Kohustatud isikuteks on eelkõige maksunõustajad ja advokaadid, samuti krediidasutused. Kohustatud isikute ringist on välistatud teadlased, ülikoolide õppejõud ja muud isikud, kes õppe- või teaduseesmärgil maksusüsteemide ebakõlasid analüüsivad ja tulemusi avalikkusega jagavad. Juhul, kui maksuskeem on välja töötatud väljaspool Euroopa Liitu, tuleb skeemi ostanud siin asuval või tegutseval maksukohustuslasel maksuskeemist ise teada anda. Samuti võib kohustus üle minna juhul, kui advokaat ei esita maksuhaldurile teavet kutsesaladuse piirangute tõttu.

Direktiivi DAC6 norme tuleks kohaldada alates 2020. aasta 1. juulist. Aruandekohustusega on ka skeemid mille rakendamise tehti algust ajavahemikul direktiivi jõustumisest 2018. aasta 25. juunil kuni direktiivi normide rakendumisele eelneva päevani 2020. aasta 30. juunil. Esimest korda tuleks skeemide kohta teavet esitada käesoleva aasta augustis.

Eelnõuga sätestatakse uued tähtajad MTVS rakendamisele ja varasemate skeemide kohta teabe esitamisele. Eraldi tähtaeg on pikendatud tähtajale eelneval ajavahemikul välja töötatud skeemide kohta teabe esitamiseks. Kõiki tähtaegasid pikendatakse üldistatult kuue kuu võrra.

¹ Nõukogu direktiiv 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta ja direktiivi 77/799/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 64, 11.03.2011, lk 1–12).

² Direktiivi tekst on vastu võetud, seda valmistatakse ette Euroopa Liidu Teatajas avaldamiseks.

³ Nõukogu direktiiv (EL) 2018/822, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas aruandvate piiriüleste skeemide puhul (ELT L 139, 05.06.2018, lk 1–13).

Esimest korda tuleb hakata maksuhaldurile skeemide kohta teavet esitama 2021. aasta alguses. Sisulisi muudatusi teabevahetuse regulatsioonis eelnõuga ei tehta.

Seadus jõustub üldises korras, kuid seda rakendatakse 2020. aasta 30. juunist.

1.2 Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Rahandusministeeriumi maksupoliitika osakonna peaspetsialist Anneli Valgma (telefon 611 3289; anneli.valgma@fin.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi Rahandusministeeriumi õigusosakonna jurist osakonnajuhataja ülesannetes Virge Aasa (telefon 611 3549; virge.aasa@fin.ee). Keeleliselt toimetab eelnõu Rahandusministeeriumi õigusosakonna keeleteimetaja Sirje Lilover (telefon 611 3638; sirje.lilover@fin.ee).

1.3 Märkused

Eelnõu on vaja menetleda kiireloomulisena, kuna muutuvad lähiajal rakenduvad aruandluse tähtajad. Direktiivi DAC6 muutmise protsess ei ole Euroopa Liidus veel lõpplahenduseni jõudnud. Suures üksmeeles saavutatud kokkuleppe jõustamise osas kokkulepitud kujul siiski kahtluseid ei ole. Kohustatud isikute õiguskindluse tagamiseks on oluline alustada MTVS muutmise menetlust võimalikult varajases staadiumis, mistõttu eelnõu kooskõlastamisele saatmiseks ei oodata ära direktiivi avaldamist Euroopa Liidu Teatajas. Eelnõu seletuskirja täiendatakse direktiivi rekvisiitide ja avaldamismärgetega esimesel võimalusel, eelduslikult enne juuni lõppu.

Eelnõu on seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega. Eelnõuga võetakse üle nõukogu direktiiv (EL) 2020/..., millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL, et tegeleda kiireloomulise vajadusega lükata COVID-19 pandeemia tõttu edasi teatavad maksustamisalase teabe esitamise ja vahetamise tähtajad (ELT L,, lk). Direktiivi tekst on vastu võetud, seda valmistatakse ette Euroopa Liidu Teatajas avaldamiseks enne juuni lõppu.

Eelnõu koostamisele ei eelnenud väljatöötamiskavatsust, kuna direktiivi ülevõtmine on erakordselt kiireloomuline. Kiireloomuline menetlemine on võimalik, kuna sisulisi muudatusi teabevahetuse üksikasjades ei tehta ning täiendavat ega mahukat mõjuanalüüsi muudatused ei eelda. Tegemist on ühekordse erandliku direktiivi rakendamise tähtaegade pikendamisega.

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõu ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Eelnõuga muudetakse maksualase teabevahetuse seadust RT I, 21.12.2019, 24 redaktsioonis.

Seaduse vastuvõtmiseks Riigikogus on vajalik poolthääle enamus.

2. Seaduse eesmärk

Maksudpettuste vastu võitlemine ning selleks maksuhaldurite koostöö suurendamine on endiselt olulisel kohal ka eriolukorrast tingitud olukorras, kuid keerulisel ajal uute kohustuste rakendamisel tuleb kaaluda võimalikke leevendusi meetmete proportsionaalsuse tagamiseks.

Muudatused ei mõjuta otseste maksude valdkonnas juba varasemast ajast kohaldatavaid meetmeid:

1. erinevate tululiikide osas teabe automaatne vahetamine Euroopa Liidus, mis rakendus 2015. aastast;
2. finantskontodealane teabevahetus, mis rakendus 2016. aastast;
3. maksuhalduri siduvate eelotsuste alane teabevahetus, mis rakendus 2017. aastast;
4. suurkontsernide riikidepõhise aruandluse alane teabevahetus, mis rakendus 2017. aastast;
5. maksuhaldurile riigisisese juurdepääsu andmine tegelike kasusaajate määramisega seotud andmetele.

Direktiiviga leppisid liikmesriigid kokku direktiivi DAC6 rakendamise algustähtaegade edasilükkamises ning pangakontode alase teabe maksuhaldurite vahel jagamise tähtjas. Direktiivi ülevõtmine ei ole kohustuslik. Eelnõuga võetakse seega üle vaid normid, mille rakendamise järgi on tegelik vajadus.

Seaduse eesmärgiks on anda maksunõustajatele, advokaatidele, audiitoritele, pankadele ja teistele võimalikele teabeandjatele, samuti ettevõtjatele endale täiendavalt kuus kuud, et tegeleda eriolukorrast tingitud pakiliste küsimuste lahendamise ja valmistada piisavalt skeemide kohta teabe jagamiseks. Arvestades direktiivi DAC6 keerukust annab selle rakendamise algustähtaja pikendamine kohustatud isikutele ka võimaluse selgitada üksikasjalikumalt välja teabevahetusega seonduvate kohustuste üksikasjad ning maksuhalduriga täiendavalt nõu pidada. Maksuhaldur on koostanud juhendi skeemide kriteeriumite (kehtestatud rahandusministri määrusega) ning kohustatud isikute määramiseks. Juhendit saab koostöös maksumaksjatega jooksvalt täiendada.⁴

Direktiiviga pikendatakse kuue kuu võrra ka tähtaega, mil maksuhaldurid omavahel esimest korda skeemide osas teavet peavad vahetama. Vastav norm on aga üle võetud Maksu- ja Tolliameti peadirektori käskkirjaga kinnitatud töökorraga „Rahvusvahelise ametiabi osutamise kord“, mistõttu MTVSi muuta ei ole tarvis. Vastav muudatus võetakse üle MTA sisemises töökorras.

Direktiiviga antakse liikmesriikidele lisaks võimalus pikendada kolme kuu võrra ka käesoleva aasta tähtaega pangakontode alase teabe vahetamiseks maksuhaldurite vahel. Viidatud tähtaeg on samuti reguleeritud meil ülalviidatud MTA sisemise töökorraga. Samas ei vaja maksuhaldur tähtaja pikendamist ning seda normi direktiivist üle ei võeta. Pangakontode alase teabevahetuse korraldus on üles ehitatud piisavalt suures mahus automaatsena ning toimib oluliste tõrgeteta ka ajutise suurenenud töökoormuse juures. Selline tähtaja pikendamine on suuresti tingitud OECD liikmete vahel kokku lepitud sarnase pangakontode alase teabe vahetamise tähtaegade pikendamisest.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Otseste maksudega seotud maksukohustuse suuruse kindlaksmääramiseks vajalikud rahvusvahelise automaatse teabevahetusega seotud õigused ja kohustused sätestab MTVS. Direktiivi DAC6 rakendamise algustähtaegade muutmine eeldab seega MTVS muutmist, kus teabe kogumise ja edastamise alguse tähtajad on sätestatud rakendussätetes.

⁴ MTA veebis: <https://www.emta.ee/et/ariklient/tulu-kulu-kaive-kasum/muudatused/piiriuleste-skeemide-alane-teabevahetus>

MTVS § 23⁵ reguleerib teabevahetuse rakendamist sellistele piiriülestele skeemidele, mis võimaldavad agressiivset maksuplaneerimist, vara tegeliku kasusaaja peitmist või raskendavad pangakontode alast teabevahetust.

MTVS § 23⁵ lõikes 1 on määratletud MTVS 2³. peatüki üldine rakendamise algusaeg. Teabevahetusega on selle järgi hõlmatud skeemid, mis tehakse rakendamiseks kättesaadavaks, mis on rakendamiseks valmis või mille rakendamiseks tehakse esimene toiming 2020. aasta 1. juulil või sellest hilisemal kuupäeval. MTVS § 20¹³. lõike 2 kohaselt tuleb skeemide kohta esitada teave 30 kalendripäeva jooksul. Esimest korda täitub 30-kalendripäevaline tähtaeg käesoleva aasta 31. juulil, mis on seega kehtiva seaduse järgi ettenähtud aruandluse algus. Direktiivi üldise rakendamise algustähtaja kaudu hakatakse arvutama ka n-ö turustatavate skeemide⁵ kohta perioodilise aruandluse esitamise tähtaegasid. MTVS § 20¹³ lõike 3 kohaselt esitatakse selliste skeemide kohta lisaks perioodilisi aruandeid iga kolme kuu tagant.

MTVS § 23⁵ lõikes 2 on määratletud aruandekohustusega skeemide ajaline ulatus ning tähtaeg, millal varasemate skeemide kohta teavet tuleb esitada. Teabevahetus ei puuduta kehtiva regulatsiooni järgi ainult skeeme, mis on valmis saanud või kasutusse võetud alates käesoleva aasta 1. juunist. Sarnaselt kunagise pangakontode alase teabevahetuse esmakordse rakendamisega, puudutab direktiivist DAC6 tulenev aruandlus kõiki skeeme, mille rakendamise alustati peale direktiivi jõustumist 2018. aasta 25. juunil. Eraldi tuleb seega esitada aruanne skeemide kohta mida asuti kasutama esialgse direktiivi DAC6 jõustumisest kuni selle rakendamise tähtpäevani 2020. aasta 1. juulil. Aruanne tuleks kehtiva seaduse kohaselt esitada käesoleva aasta augusti lõpuks.

Direktiivi DAC6 rakendamise algustähtjad on otsustatud lükata edasi kuue kuu võrra. Eelnõuga muudetakse ja täiendatakse seega ainult MTVS §-s 23⁵ sätestatud rakendussätteid. Tavapärase või jooksva aruandluse tähtaegasid ei muudeta.

MTVS § 23⁵ lõikes 1 asendatakse aruandluse rakendumise üldine algustähtaeg 2020. aasta 1. juuli uue tähtajaga 2021 aasta 1. jaanuar. See tähendab, et seaduses sätestatud 30-kalendripäevane aruandluse tähtaeg hakkab kehtima nendele tinglikult uutele skeemidele, mis valmivad või mida asutakse kasutama 2021. aasta 1. jaanuaril või hiljem. Kõige esimene tavapärase aruanne tuleks seega esitada 31. jaanuarist alates.

MTVS § 23⁵ lõikes 2 asendatakse varasemate skeemide aruandluse tähtaeg 2020. aasta 31. august uue tähtajaga 2021 aasta 28. veebruar. Siin on kehtivat tähtaega pikendatud kuue kuu võrra skeemide osas, mille rakendamine on jäänud direktiivi DAC6 jõustumise ja rakendamise tähtaja vahelisele ajale.

Direktiivi DAC6 rakendamise edasilükkamine tekitab veel uue ajavahemiku vana ja uue jooksva aruandluse algustähtaja vahelisel ajal, mille kohta tuleb tinglikult tagasiulatuvalt teave esitada. MTVS § 23⁵ täiendatakse sellest tulenevalt lõikega 3, mis koondab aruandluskohustuse selliste skeemide osas, mis valmisid või mida asuti kasutama direktiivi DAC6 esialgse ja uue pikendatud rakendamise tähtaja vahelisel perioodil 2020. aasta 1. juulist kuni 31. detsembrini. Nende skeemide kohta tuleb teave esitamise tähtaja kulgemist hakata lugema 2021. aasta 1. jaanuarist arvates. See 30-kalendripäevaline tähtaeg saab täis 31. jaanuaril.

⁵ Need on skeemid, mis on välja töötatud, turustatud, rakendamiseks valmis või kättesaadav kujul, mida ei ole rakendamiseks vaja olulisel määral kohandada.

Õigusselguse huvides sätestatakse direktiivi eeskujul samas ka turustatavate skeemide kohta 3-kuulise perioodilise aruandluse esitamise esmane tähtaeg, milleks on 2021. aasta 30. aprill.

Sisulisi muudatusi kohustatud isikute ringis ega aruandekohustusega hõlmatud skeemide osas eelnõuga ei tehta.

Normitehniline märkus

Normitehnilist märkust täiendatakse viidetega nõukogu direktiivile (EL) 2020/....., millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL, et tegeleda kiireloomulise vajadusega lükata COVID-19 pandeemia tõttu edasi teatavad maksustamisalase teabe esitamise ja vahetamise tähtajad (ELT L,, lk).

Eelnõu § 2. Seaduse jõustumine ja rakendamine

Seadus jõustub üldises korras, kuid seda rakendatakse 2020. aasta 30. juunist, et välistada aruandluskohustuse tekkimine 1. juulist.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõuga rakendatakse vaid direktiiviga sätestatud uued skeemide esitamise tähtajad, uusi erialaseid termineid ülevõetav direktiiv ei sisalda.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõuga harmoneeritakse nõukogu direktiiv (EL) 2020/..., millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL, et tegeleda kiireloomulise vajadusega lükata COVID-19 pandeemia tõttu edasi teatavad maksustamisalase teabe esitamise ja vahetamise tähtajad (ELT L,, lk). Direktiivi ja seaduseelnõu vastavustabel on toodud seletuskirja lisan 1.

6. Seaduse mõjud

6.1 Kaasnev mõju: Mõju majandusele

Sihtrühm. Skeemide alase teabevahetuse laiem eesmärk on tuvastada võimalikud agressiivse maksuplaneerimise skeemid ning skeemid, millega on võimalik vältida finantskontodealast teabevahetust või peita vara tegelikku kasusaajat, mistõttu mõjutab see kõiki piiriüleselt tegutsevaid Eesti residendist juriidilisi ja füüsilisi isikuid (maksukohustuslased), kelle majandustegevuses on tavapärasest suurem kaal maksude piiriülesel planeerimisel, samuti isikuid, kes on huvitatud oma vara hoidmisest välisriigis, ilma, et maksuhaldur sellest teada saaks. Maksumaksjate jaoks esineb mõju selles, et maksuhaldur on nende piiriüleste majandustehingute osas senisest paremini informeeritud ning neile võib erandkorras langeda ka aruandekohustuse täitmine.

Eelnõu puudutab eelkõige aga füüsilisi ja juriidilisi isikuid, kes pakuvad oma majandustegevuse raames maksude planeerimisega seotud või rahaliste vahendite haldamise teenuseid (teenusepakkujad). Nende jaoks esineb mõju uue aruandekohustuse juurde tulemisel.

Mõjutatud maksukohustuslaste täpset arvu ei ole võimalik tuua, kuna aruandekohustusega skeemide alane teabevahetus mõjutab kaudselt või teoreetiliselt kõiki ettevõtjaid, kes tegutsevad või plaanivad hakata tegutsema piiriülevalt.

Ka teenusepakkujate usaldusväärset arvu ei ole võimalik anda, kuna maksu- ja õigusteenuse osutamine ei ole litsentseeritud tegevus. Õigusteenust osutavate ühingute arv jääb alla tuhande, advokaate sh pisut üle tuhande. Finantskontosid puudutavate skeemide väljatöötajaks ei pruugi tingimata olla ainult krediitiasutused (70), kindlustusettevõtted (40) ega muud finants- ja makseteenuseid osutavad isikud (tegevusalasid registreeritud majandustegevuse registris 2400). Maksuhalduri senine praktika ei näita ning ka eluliselt ei ole usutav, et märkimisväärne osa ettevõtjatest tegeleks peaaesjalikult maksude piiriülese planeerimisega või vara varjamisega välisriigis, mida saaks käsitada võimaliku agressiivse maksuplaneerimisena või finantskontodealasest teabevahetusest hoidumisena või tegeliku kasusaaja peitmisena. Ka kõigi teenusepakkujate lõikes ei ole siin tegemist peamise tegevusalaga.

Mõju ulatus. Uusi kohustusi eelnõuga ei sätestata. Teabevahetusega hõlmatud periood jääb samaks. Kuue kuu võrra lükatakse edasi skeemide kohta teabe esitamise algustähtaegasid. Mõju ulatus on väga vähene.

Mõju avaldumise sagedus. Eelnõul on ühekordne mõju, lükates aruandluskohustuse alguse 2020. aasta augustist 2021. aasta jaanuari lõppu ja veebruari.

Ebasoovitavate mõjude risk. Kuni 2020. aasta lõpuni ei pea teabeandjad ega maksumaksjad skeemide kohta teavet esitama. Küll aga tuleks aruandekohustusega skeemide osas teavet koguda, mida hiljem esitada, nagu täna. Sisuliselt midagi kohustuste ulatuses ei muutu sihtrühma jaoks, mistõttu ebasoovitavate mõjude risk puudub.

6.2 Kaasnev mõju: Mõju riigiasutuste korraldusele

Sihtrühm. Skeemide alane teabevahetus puudutab Maksu- ja Tolliameti kolme osakonna peale kokku ligikaudu 6 ametnikku. Sihtrühma suurus võrreldes riigiasutuste ja ka ametnike koguarvuga on väga väike.

Mõju ulatus on väike. Teabevahetusega hõlmatud ajaperiood (skeemid) ei muutu ning Maksu- ja Tolliameti tööülesannetes muudatuste jõustumisega seoses muutusi ei toimu. Maksu- ja Tolliamet jätkab tavapärase ettevalmistustöödega ning kohustatud isikute nõustamisega.

Mõju on ühekordne, Maksu- ja Tolliamet peab olema valmis skeemide alast teavet vastu võtma senisega võrreldes kuus kuud hiljem ehk 2021. aasta jaanuari lõpust arvates ning teavet edastama Euroopa komisjoni keskregistrisse 2021. aastal 30. aprillil.

Ebasoovitavate mõjude riski ei ole. Aruandlustähtaegade edasilükkamine ei muuda aruandekohustusega perioodi ega skeemide ulatust. Muutub vaid aruandluse alguse tähtaeg.

7. Seaduse rakendamise seotud riigi tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

7.1 Riigi tegevused

Uusi tegevusi seaduse rakendamine kaasa ei too.

Skeemide alane teave edastatakse Euroopa komisjoni peetavasse keskregistrisse. Teabe vahetamine keskregistriga toimub Euroopa Liidu loodud ühise teabevõrgu (CCN) kaudu. Liikmesriigid lepivad komisjoni juhtimisel selleks kokku ühise tüüpvormi ja keelenõuded. Lisaks ajakohastatakse CCN-võrk. Euroopa Komisjon keskregister on täna kasutuses piiriüleste eelotsuste ja siirdehinna kokkulepete alases teabevahetuses. Skeemide alase teabevahetuse jaoks vajalikud arendused on ajakavas.

Maksuhaldur on arendamas sissetuleva teabe töötlemise rakendust, et koostada keskregistrisse edastatava teabe koondvorm. Teabe esitamise tähtaegade edasilükkamine annab maksuhaldurile võimaluse viia rakenduse arendus tähtajaks lõpule ning kohustatud isikud saavad teavet hakata esitama mugavalt veebi vahendusel.

MTA hinnangul jääb arenduskulu 500 000.- euro juurde. Liidestamine on seda kallim, mida keerukam see on ja mida enam sisaldab infosüsteem erinevaid kasutusvõimalusi, näiteks sõnumite valideerimine, automaatne vigade kontroll, veateadete raporteerimine vmt (teave tuleb üles laadida masinloetavas XML struktuuris, mitte pdf formaadis).

7.2 Riigi eeldatavad kulud ja tulud

Teabevahetuse tähtaegade edasilükkamine iseenesest täiendavat tulu ega kulu riigile kaasa ei too.

Teabevahetuse rakendamiseks 2021. aastast on MTA-l tarvis arendada IT süsteeme, mis võimaldavad kohustatud isikutel esitada ja MTA-l vastu võtta ja töödelda (sh kontrollida) skeemide alast teavet, esitada teave komisjoni väljatöötatud vormil keskregistrisse ning sealt Eestit puudutavate skeemide alane teave alla laadida ning seda töödelda.

Halduskulud aastate lõikes

Aastad	2020	2021	2022	2023
IT arenduse väljatöötamine	500 000	0	0	0
IT arenduse iga-aastane jätkuarenduste vajadus, 10% alginvesteeringust	0	50 000	50 000	50 000
Iga-aastane hooldus	31 500	31 500	31 500	31 500
Täiendav personalivajadus (1 rakendusadministraator ja IT-tehniline tugi, 4)	41 276	41 276	41 276	41 276
KOKKU	572 776	122 776	122 776	122 776

Teabevahetuse valmiduse saavutamiseks investeeritakse esmalt IT arendustesse. Jätkaastatel tuleb arvestada hoolduse ja mõningate täiendavate arendustega ning sellega seotud personalikuluga. Arendustes tuleb arvestada võimaliku lähiaastatel lisanduva finantskontosid ja tegelikke kasusaajaid puudutavate skeemide alase teabevahetusega OECD riikide vahel.

MTA hinnangul võib teabevahetuse rakendamise esimestel aastatel laekuda teavet kuni mõnesaja skeemi kohta. Vahetut märkimisväärset rahalist tulu seaduse rakendamisega ei pruugi kaasna, küll aga võib skeemidest varasem teadasaamine hoida mõnel määral kokku maksuhalduri kontrolliressurssi.

8. Rakendusaktid

Eelnõu rakendamine ei eelda MTVS rakendusaktide muutmist ega uute rakendusaktide andmist, kuna seal ei ole reguleeritud teabevahetuse tähtaegsid.

9. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub üldises korras, kuid seda rakendatakse 2020. aasta 30. juunist.

Maksunõustajatel ja teatud juhtudel ka maksumaksjatel on kehtiva korra kohaselt kohustus alustada skeemide kohta teabe andmisega juba käesoleva aasta augustis. Aruandluskohustuste alguse tähtaja edasilükkamise vajadust ei olnud võimalik erakorraliste asjaolude tõttu varem ette näha, mistõttu tähtaegade edasilükkamises jõuti liikmesriikide vahel kokkuleppele alles mai lõpus. Euroopa Liidu tasandil menetletakse direktiivi võimalikult kiirelt ning see on võimalik vastu võtta ning avaldada veel juunikuul jooksul. Kuna kõnesolev direktiiv ei ole otsekohalduv, saab selles kokku lepitud võimalikku uut tähtaega kohaldada vaid MTVS muutmisega ning muudatuste rakendamisega tagasiulatuvalt ajast, mil aruandluskohustus veel ei kehtinud. Meie õigusloome reeglid ei näe erakordseteks juhtumiteks ette piisavalt kiiret õigusaktide muutmise korda, mistõttu ei ole võimalik riigisiselt jõustada tähtaegu muutvat seadusemuudatust enne 1. juulit.

10. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks kõigile ministriumitele ja teadmiseks järgmistele ühingutele: Eesti Kaubandus- Tööstuskoda; Eesti Töandjate Keskliit; Pangaliit; Audiitorkogu; Eesti Advokatuur; AS PricewaterhouseCoopers; KPMG Baltics OÜ; Advokaadibüroo Sorainen AS; Advokaadibüroo CORE Legal OÜ; Advokaadibüroo Eversheds Sutherland Ots&Co; OÜ Baltic Network; OÜ Advokaadibüroo Rask; Advokaadibüroo Glikman Alvin LEVIN OÜ; Advokaadibüroo LOOR OÜ, Deloitte Advisory AS.

Vajadusest jõustada aruandluse tähtaegu muutvad normid esimesel võimalusel, antakse ministriumitele ning huvirühmadele tagasiside andmiseks lühendatud tähtaeg – kümme tööpäeva. Eelnõu ei sisalda materiaalõiguse muudatusi, mistõttu muudatustega tutvumine ning analüüs ei eelda olulise ajaressursi kulutamist. Küll aga on kohustatud isikute õiguskindluse tagamiseks oluline jõuda seadusemuudatuste jõustamiseni võimalikult kiirelt. MTA on juba aegsasti teavitanud huvirühmasid direktiivi DAC6 tähtaegade edasilükkamise kokkuleppest Euroopa Liidu tasandil ning Eesti kavatsusest skeemide alase teabevahetuse rakendamise alguse pikendamise kokkulepe Eesti õigusesse üle võtta.

juuni 2020

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)

Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik